

Pārresoru koordinācijas
centrs

Preventīvās atbalsta sistēmas izveide veselīgai bērnu attīstībai un pašrealizācijai

4.3.6. SAM

**"Veicināt nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku,
tostarp vistrūcīgāko un bērnu, sociālo integrāciju"**

Sigita Sniķere
PKC konsultante

26/05/2021

BĒRNU LABBŪTĪBAS SISTĒMA

Indicētā profilakse ->

Tiesību
aizsardzība

Bāriņtiesa un VBTAI

Selektīvā profilakse ->

Mērķēti pakalpojumi,
programmas RISK A grupu
ģimenēm un bērniem

Sociālais dienests, policija

Agrīns preventīvs
atbalsts->

Preventīvi AGRĪNĀS DIAGNOSTIKAS UN TERAPIJAS
pakalpojumi bērniem un
ģimenēm ar riskiem bērnu labvēlīgai attīstībai
un sociālai integrācijai

Universālā profilakse ->

Universālas pamata preventīva rakstura iniciatīvas
ģimeņu un bērnu atbalstam

Veselības, izglītības,
neformālās un interešu
izglītības, sporta, kultūras
u.c. pakalpojumi

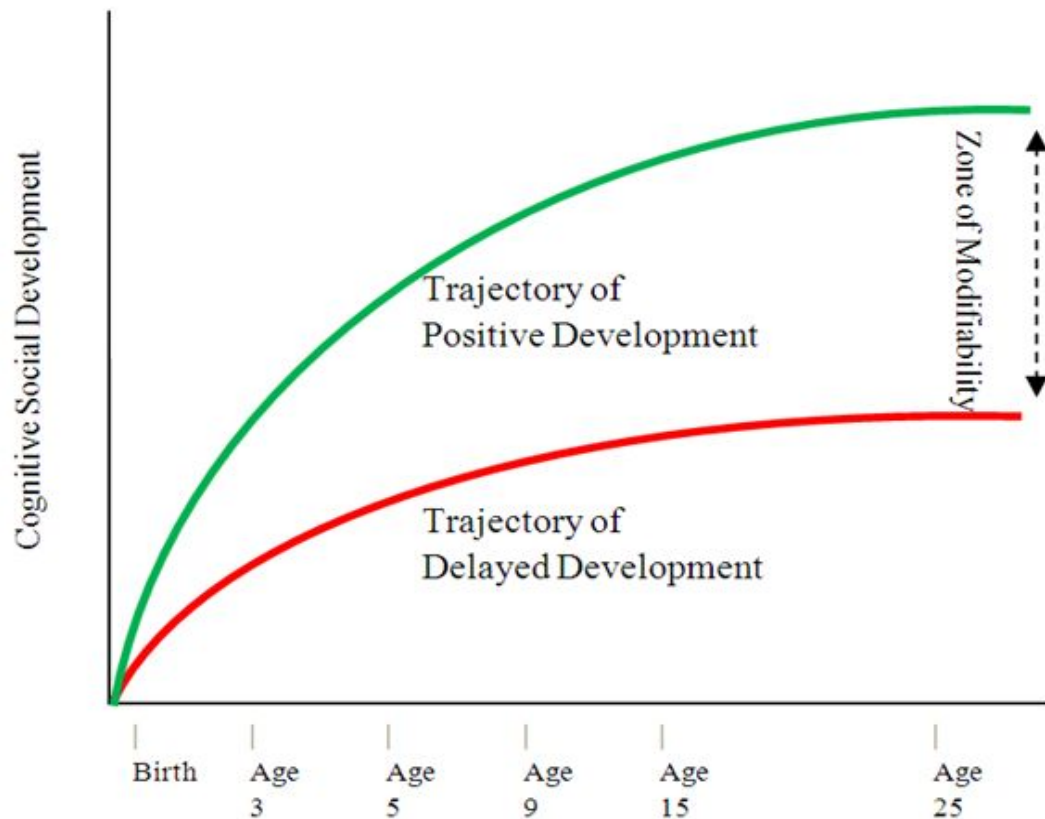

AGRĪNĀ PREVENTĪVĀ ATBALSTA PAKALPOJUMU MĒRĶIS

BĒRNU POZITĪVAS ATTĪSTĪBAS IESPĒJU ATBALSTĪŠANA

**Agrīnais preventīvais atbalsts
samazina riska faktoru un pastiprina
aizsargājošo faktoru ietekmi
bērna dzīvē**

*(bērniem & jauniešiem, kam riska faktoru
ietekmē draud slikti rezultāti, palīdz attīstīt
personības visu
stipro pušu un prasmju kopumu, mazinot
& kompensējot
risku ietekmi, tā sagatavot bērnu
pieauguša cilvēka dzīvei.)*

Supportive services in early childhood change the trajectory of development, with long-lasting outcomes.

The magnitude of this effect depends on:

- Quality of services
- Breadth of services
- Timing and Intensity
- Responsiveness to individual needs

AGRĪNĀ PREVENTĪVĀ ATBALSTA SISTĒMAS TVĒRUMS

ATTĪSTĪBAS GRŪTĪBAS

Bez skaidras organiskas etimoloģijas

- Izaicinoša uzvedība, nepaklausība, hiperaktivitāte, impulsivitāte, agresivitāte

ATTĪSTĪBAS TRAUCĒJUMI

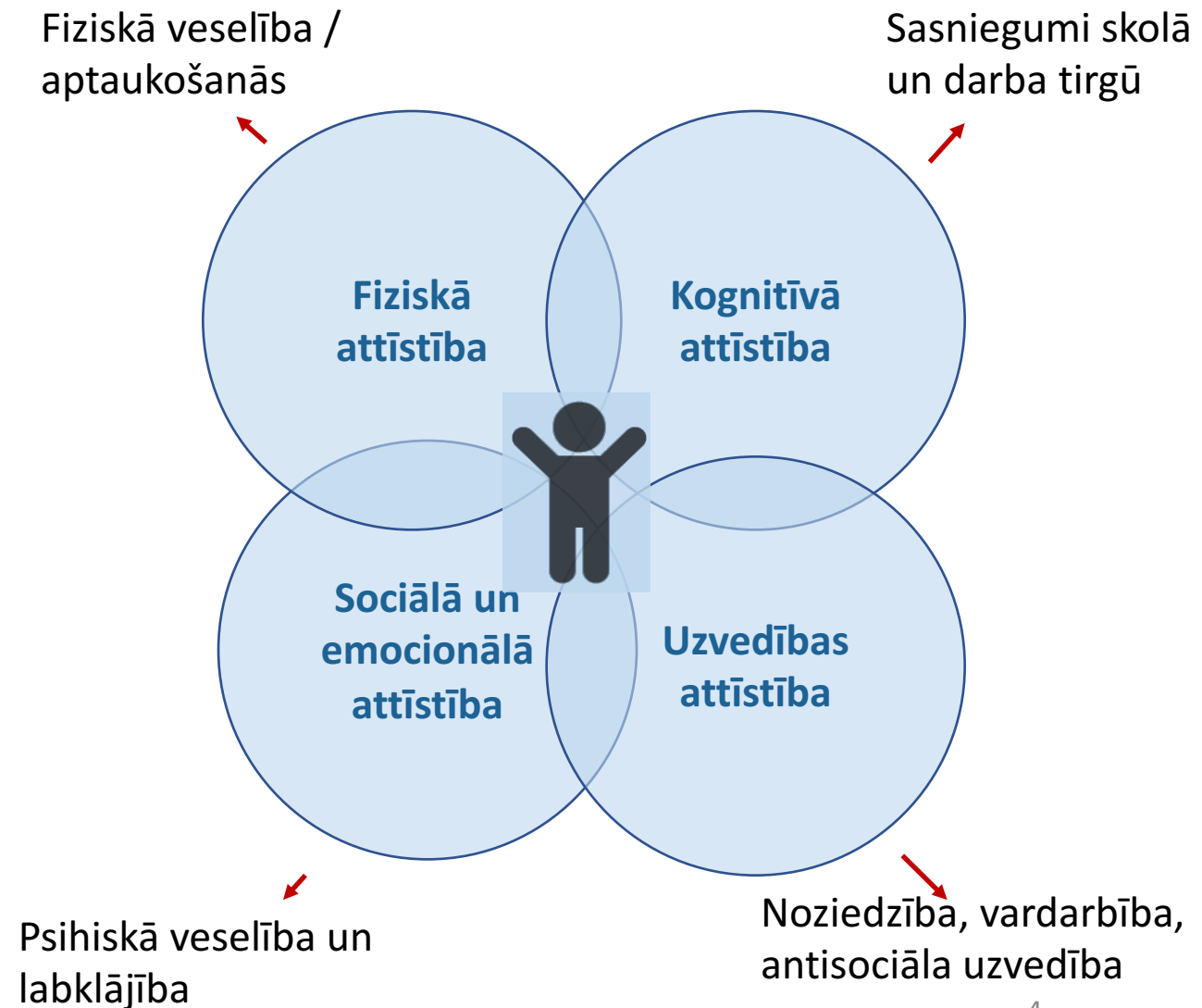
Skaidra organiska izcelsme

- Redzes, dzirdes, garīgās attīstības & veselības, valodas, runas un AST traucējumi

ATTĪSTĪBAS NEPIETIEKAMĪBA

Radusies specifisku sociālo un vides apstākļu rezultātā

- Bērnu un vecāku emocionālās sasaistes problēmas, devianti vecāki, atkarību riski, traumatiski vai vardarbīgi attiecību modeļi, alternatīva socializēšanās

AGRĪNĀ PREVENTĪVĀ ATBALSTA SISTĒMAS ELEMENTI

1. IZPĒTE

2. NOVĒRTĒŠANA & DIAGNOSTIKA (trīs līmeņi)

3. INTERVENCE – Atbalsta pakalpojumi:

- Vecāku-bērnu piesaiste
- Vecāku prasmes un kompetences
- Uzvedības un emocionālās grūtības, t.sk. trauksme, distress, depresija
- Sociālās prasmes un saskarsmes grūtības
- Vardarbības mājās, skolā, e-vidē novēršana
- Atkarību profilakse
- Sociālā atbalsta sistēmas ģimenēm

4. UZRAUDZĪBA

5. APMĀCĪBA

6. VIENOTA RISKU VADĪBAS UN INFORMĀCIJAS PLATFORMA

AGRĪNĀ PREVENTĪVĀ ATBALSTA PRIORITĀRĀS MĒRĶA GRUPAS

BĒRNI:

- pirmsskolas un sākumskolas vecumā (0-10 g.v.), īpaši līdz 4 g.v.
- ar strauju temperamentu, nedrošu piesaisti, hiperaktivitāti, impulsivitāti, agresivitāti
- ar speciālām vajadzībām

VECĀKI ar:

- vāju izpratni par bērna attīstību
- atbalstošiem uzskatiem par fizisku sodīšanu
- ļoti jauni vecāki
- depresiju vai citiem psihiskiem traucējumiem
- atkarībām

Riski bērna atstāšanai novārtā un nepietiekamai aprūpei

DARBĪBAS PRINCIPI AGRĪNĀ PREVENTĪVĀ ATBALSTA IEVIEŠANĀ

- ✓ starp-institucionāli koordinēta sistēmiska pieeja pakalpojumu nodrošināšanā - klientu vadībā;
- ✓ *prevencijas pakalpojumu grozs*, balstoties bērna attīstības vajadzību un ģimenes atbalsta pieejā;
- ✓ agrīnā preventīvā atbalsta un nozaru profilēto atbalsta pakalpojumu integrācija;
- ✓ mobilitātes princips pakalpojumu pieejamībā;
- ✓ līdzvērtīgi augsta pakalpojumu kvalitāte visā LV teritorijā
- ✓ pierādījumos balstītu atbalsta pakalpojumu nodrošināšana

ES FONDI AGRĪNĀ PREVENTĪVĀ ATBALSTA SISTĒMAS IZVEIDEI

Nr	Pasākums	Fonds	SAM	Atbildīgie un partneri	Indikatīvais finansējums, EUR
573,1	Starpnozaru sadarbības un atbalsta sistēmas izveide bērnu veselīgai attīstībai un pašrealizācijai	ESF	4.3.6.	PKC, VK LM, IZM, VM, TM, pašvaldības, zinātniskās institūcijas, NVO	41,79 milj EUR
601	Intervences ģimenes psiholoģiskā un emocionālā noturīguma veicināšanai, vardarbības mazināšanai un krīzes situācijās	ESF	4.3.6.	PKC, SIF, VK LM, IZM, VM, TM, IeM, KM	15,22 milj EUR
603	Ģimenei draudzīgas vides un sabiedrības veidošana	ESF	4.3.6.	PKC, SIF, VK LM, IZM, VM, TM, IeM, KM	
574 (331)	Infrastrukturā izveide starpnozaru sadarbības un atbalsta sistēmas izveidei bērnu attīstībai	ERAF	4.2.1.	PKC, IZM, VM, LM, pašvaldības	4,35 milj EUR
575	IKT sistēmu modernizācija labākas bērnu tiesību aizsardzības sistēmas nodrošināšanai	ESF	4.3.6.	PKC, IeM LM, IZM, VM, TM, VARAM, pašvaldības	4,35 milj EUR

PAKALPOJUMI BĒRNIEM

- Agrīns speciālistu atbalsts **bērniem ar psihomotoriem vai psihosociāliem traucējumiem**
Rezultāts – 400 bērni gadā
- Multimodālas prasmju un iemaņu korekcijas programmas **bērniem ar uzvedības grūtībām**
Rezultāts – 800 bērni, vecāki un pedagogi gadā
- Prasmju un iemaņu korekcijas programmas **bērniem ar sociālemocionālām grūtībām, trauksmi, distresu**
Rezultāts – 600 bērni gadā
- Atbalsta programma **bērniem, kuri zaudējuši vecākus**, brāli, māsu
- Profilakses programma **vardarbības risku mazināšanai skolā un e-vidē**
Rezultāts – 600 bērni gadā

PAKALPOJUMI ĢIMENĒM

- Vecāku prasmju pilnveides programma **vientuļām jaunajām māmiņām ar nepietiekamām pamatprasmēm** no bērna piedzimšanas līdz 2,5 gadu vecumam
Rezultāts – 150 ģimenes gadā
- Atbalsta programma **jaunajām māmiņām ar vielu atkarību ģimenē** (līdz bērna 5 g.v.)
Rezultāts – 30 ģimenes gadā
- Vecāku prasmju pilnveide **vecāku un bērnu mijiedarbības un piesaistes stiprināšanai, pozitīvai disciplinēšanai, spējai veicināt bērnu sociālo, emocionālo un valodas attīstību**
Rezultāts – 400 ģimenes gadā
- Vecāku prasmju pilnveide **bērna gatavības skolai un sadarbības ar skolotājiem stiprināšanai**, veicinot bērna akadēmiskās, sociālās un emocionālās prasmes
Rezultāts – 400 ģimenes gadā
- **Atbalsta grupas** ģimenēm, kurās aug bērni ar invaliditāti
Rezultāts – 1800 grupas gadā

PAKALPOJUMI SPECIĀLISTIEM

- **Supervīzijas** un atbalsta grupas pedagogiem sarežģītu gadījumu risināšanā
Rezultāts – 720 supervīzijas gadā
- **Novērtēšanas un darba instrumenti** psihologiem, logopēdiem, speciāliem pedagogiem, sociāliem pedagogiem, ģimenes ārstiem
- **Praktiski treniņi** pedagogiem darbam ar bērniem ar speciālām vajadzībām
- **Apmācības un metodisks atbalsts** pedagogiem, atbalsta personālam izglītības iestādēs, sociāliem dienestiem, policijai, bāriņtiesām

PARTNERI AGRĪNĀ PREVENTĪVĀ ATBALSTA PAKALPOJUMU

ATTĪSTĪŠANĀ

Speciālisti

izglītības **psihologs**, klīniskais psihologs,
pedagogs,
bērnu **psihiatrs**, neirologs,
logopēds, audiologopēds, bērnu
ķirurgs, rehabilitologs
sociālā darba speciālists,
speciālais pedagogs,
psihoterapeits, sociālais pedagogs,
asistenti izglītības iestādē,
atkarību speciālists, u.c.

NODROŠINĀŠANĀ

IZGLĪTĪBAS IESTĀDES

SOCIĀLIE DIENESTI

NVO

IEKĻAUJOŠAS IZGLĪTĪBAS
ATBALSTA CENTRI

AGRĪNĀ PREVENTĪVĀ ATBALSTA REZULTĀTĀ PANĀKTĀS IZMAIŅAS

Lai būtu vairāk
stipras ģimenes un
laimīgu bērnu!

- Mazinās nepilngadīgo skaits ar **mācīšanās traucējumiem**
- Uzlabojas bērnu **sasniegumi** skolā
- Uzlabojas bērnu dzīves kvalitāte, samazinās **bērnu pamešana novārtā**
- Mazinās priekšlaicīgas **skolas pamešanas** risks
- Labāka izglītība bērniem **ar speciālām vajadzībām**
- Novērsti **vardarbības** riski
- Mazinās jauniešu skaits ar **antisociālu uzvedību**
- Mazinās bērnu & jauniešu skaits ar **psihiskām saslimšanām**
- Stiprinās cilvēka drošum-spēja un individuālie resursi

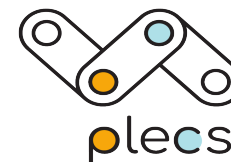
**Priekšnoteikumi valsts
ekonomikas attīstībai un konkurētspējai**

SADARBĪBAS PARTNERI

RĪGAS DOME

Latviešu Ārstu un Zobārstu Apvienība
The Latvian Medical and Dental Association

Vienam spēkiem veicināt veselības aprūpi un zinātnē iesaistīto studentu, rezidentu, ārstu un zobārstu izglītību un sadarbību.

Tieslietu ministrija

Valsts bērnu tiesību
aizsardzības inspekcija

Labklājības ministrija

Slimību profilakses un
kontroles centrs

LATVIJAS
PSIHIATRU
ASOCIĀCIJA

Veselības ministrija

Valsts izglītības satura centrs

Iekšlietu ministrijas
Informācijas centrs

Latvijas Ģimenes ārstu asociācija

Iekšlietu ministrija

Izglītības un zinātnes ministrija

Pārresoru koordinācijas
centrs

Ar atbildību par Latvijas nākotni!

berniem@pkc.mk.gov.lv

www.pkc.gov.lv

@LVnakotne